095-766-66-01

shpak2006@ukr.net **Силабус навчальної дисципліни**

«Адміністративно-правовий режим погашення податкового боргу»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Рік навчання: 3, **Семестр: 5**

Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська
Підсумковий контроль - диф.залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські

Назва курсу	Адміністративно-правовий режим погашення податкового боргу
Викладач	Шпак Наталія Анатоліївна, доцент кафедри адміністративного права, процесу та митної безпеки
Контактний тел.	095-766-66-01
E-mail:	shpak2006@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.nusta.edu.ua/enrol/index.php?id=1595
Консультації	*Очні консультації*: 2 години Понеділок та Четвер з 13.00 до 15.00

Коротка анотація до курсу - навчальна дисципліна «Адміністративно-правовий режим погашення податкового боргу» спрямовується на формування у здобувачів знань, вмінь та навичок необхідних майбутнім спеціалістам для ведення професійної діяльності, спрямованої на забезпечення погашення податкового боргу та присвячена розгляду питань щодо кола суб'єктів публічного адміністрування, що забезпечують погашення податкового боргу та правового статусу платника податків, що має податковий борг, забезпечення законності діяльності контролюючого органу, комплекс прийомів і способів діяльності контролюючого органу в процесі забезпечення погашення податкового боргу; правове забезпечення процедур погашення податкового боргу в Україні та окремих зарубіжних країнах.

1. **Формат курсу –** змішаний – курс має супровід в системі MOODLE, має структуру, компонент, завдання і систему оцінювання.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

Ідентифікувати та оцінювати ризики не досягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, не дотримання ним законодавства та регулювання діяльності, не достовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

Здатність застосовувати на основі даних обліку і звітності теоретичні, методичні і практичні підходи при виборі оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання, приймати ефективні управлінські рішення на основі обліково-аналітичної інформації та оцінювати ризики і реалізовувати заходи щодо їх уникнення.

3. Результати навчання:

Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Формувати аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

4. Обсяг курсу:

лекції	20
семінарські заняття	16
самостійна робота	54

5. Політика курсу. Дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

− самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

− посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

− дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

− надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

− повторне проходження оцінювання (контрольна робота, диф. залік тощо);

− повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

− відрахування з Університету;

− позбавлення академічної стипендії.

6. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів
ЗМ 1. Поняття, значення та статуси податкового боргу. Загальна характеристика компетенції контролюючих органів у сфері оподаткування щодо скорочення податкового боргу				
4	***Тема 1. Податковий борг: поняття, значення та статуси*** 1. Поняття та основні ознаки (типи) податкового боргу. 2. Інертний та дієвий статуси податкового боргу. 3. Значення формування податкового боргу у платника податків.	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	Отримати теоретичні знання щодо основних понять: податковий борг, типи та статуси податкового боргу та ролі, яку відіграють знання з навчального курсу у становленні фахівця, що є суб'єктом застосування процедур погашення податкового боргу у зв'язку із реалізацією ним повноважень щодо контролю у сфері оподаткування.	3
2	***Тема 2. Організація роботи підрозділів, що забезпечують реалізацію функції погашення податкового боргу*** 1. Компетенція контролюючих органів щодо скорочення податкового боргу. 2. Правове забезпечення	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	Проаналізувати поняття та зміст компетенції контролюючих органів щодо скорочення податкового боргу, визначення поняття органу стягнення, розмежування компетенції контролюючого органу та виконавчої служби щодо застосування процедур погашення податкового	3

	організації роботи підрозділів та посадових осіб, що забезпечують реалізацію функції погашення податкового боргу. 3. Адміністративно-правовий статус контролюючого органу як учасника суспільних відносин щодо погашення податкового боргу.		боргу, встановлення напрямів взаємодії департаменту погашення боргу та інших структурних підрозділів ДПС щодо погашення боргу, розкриття проблем, пов'язаних із правовим регулюванням організації роботи підрозділів, що забезпечують реалізацію функції погашення податкового боргу.	
2	***Тема 3. Податкове повідомлення -рішення. Податкова вимога*** 1. Поняття, умови, наслідки формування податкового повідомлення-рішення. 2. Поняття, умови, наслідки формування та направлення податкової вимоги платнику податків. 3. Поняття та підстави надання розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань (боргу). 4. Прийняття рішення про розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу.	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	Засвоєння теоретичних знань щодо змісту поняття, умов, наслідків формування податкового повідомлення-рішення та податкової вимоги, порядку направлення (вручення) податкового повідомлення-рішення та податкової вимоги та правові наслідки цього, визначення компетенції Торгово-промислової палати щодо засвідчення форс-мажорних обставин. Під час семінарського заняття здобувачі повинні отримати практичні навички по даній темі.	3
2	***Тема 4. Безнадійний податковий борг: поняття, підстави визнання*** 1. Безнадійний податковий борг: поняття та значення. 2. Характеристика підстав визнання боргу безнадійним (фізичних та юридичних осіб). 3. Правовий статус осіб, що фіксують наявність	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	З'ясувати значення поняття «безнадійний податковий борг», ознайомитись з порядком та підставами списання безнадійного податкового боргу. Під час семінарського заняття здобувачі повинні отримати практичні навички по даній темі.	3

	фарс-мажорних обставин. 4. Повноваження ДПС щодо списання безнадійного податкового боргу.			
ЗМ 2. Забезпечувальні процедури та процедури погашення податкового боргу				
2	***Тема 5. Поняття та значення забезпечувальних процедур та процедур погашення податкового боргу*** 1. Поняття, види та ознаки забезпечувальних процедур. 2. Поняття та ознаки процедур погашення податкового боргу. 3. Поняття та підстави надання розстрочення (відстрочення) податкових зобов‘язань (боргу), процедура надання розстрочення (відстрочення).	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	З’ясувати процедури забезпечення податкового боргу, процедури погашення податкового боргу, визначення їх видів відповідно до положень ПК України.	3
2	***Тема 6. Податкова застава*** 1. Поняття, мета та значення податкової застави в Україні. 2. Предмет та процедура податкової застави. 3. Повноваження податкового керуючого щодо застосування податкової застави та щодо майна, описаного у податкову заставу. 4. Порядок узгодження операцій із заставленим майном та підстави припинення права податкової застави.	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	Опрацювання даної теми передбачає ознайомлення з нормативно-правовими актами по темі «Податкова застава», а також з’ясування проблем правового регулювання податкової застави як обов’язкового способу забезпечення податкового боргу, та практичних аспектів застосування процедури податкової застави.	3

2	***Тема 7. Адміністрати вний арешт майна*** 1. Поняття, значення, підстави застосування адміністративного арешту майна боржника. 2. Види та процедура застосування адміністративного арешту майна. 3. Особливості застосування арешту при тимчасовому затриманні майна.	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	Під час опрацювання матеріалу здобувачі мають отримати теоретичні та практичні знання з теми «Адміністративний арешт майна», зокрема, значення та характеристика підстав застосування адміністративного арешту майна; формування уявлення про практичне значення класифікації процедур застосування адміністративного арешту майна залежно від виду майна.	3
4	***Тема 8. Класифікація процедур погашення податкового боргу та їх характеристика*** 1. Критерії класифікації процедур погашення податкового боргу. 2. Процедури погашення податкового боргу за рахунок майна платника податків. 3. Процедури погашення податкового боргу за рахунок готівки. 4. Процедури погашення податкового боргу за рахунок коштів на рахунках платника податків у банках, що його обслуговують.	*Лекція* *Семінар (опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач)*	З'ясувати критерії та процедури погашення податкового боргу, адміністративний арешт коштів, зупинення операцій на рахунках у банках, обслуговуючих платника податків, судовий контроль за законністю діяльності контролюючих органів.	3

7. Система оцінювання:

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Семінарські заняття та поточний контроль: 30% загальної кількості балів;

Завдання самостійної / індивідуальної роботи: 20% загальної кількості балів;

Диф.залік: 50% загальної кількості балів.

8. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	**Оцінка в ЄКТС**	**Значення оцінки ЄКТС**	**Оцінка за національною шкалою**	
			Екзамен, курсова робота, практика	**Залік**
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано

80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	незараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

9. Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання**: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (0,5 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності**: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування**: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру/залік - 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота може виконуватись у формі реферату, презентації, есе. Структура передбачає актуальність проблематики; мету; методи та результати і висновки. Обсяг до 10 стор. тексту. Письмова робота може виконуватись у формі ситуаційного завдання. Розв'язок ситуаційного завдання передбачає вступну частину, де аналізується зміст завдання. Основну частину, де викладається алгоритм розв'язку завдання з обов'язковим посиланням на норми законодавства та підзаконних нормативно-правових актів, судову практику. Заключну, де обгрунтовується вирішення проблеми і пропонується розв'язок завдання.
Семінарські заняття	Здобувач вищої освіти при відповіді на питання має давати відповідь у повному обсязі. При цьому використовує актуальну наукову термінологію, належним чином обгрунтовує свої думки та робить узагальнені підсумки.
Умови підсумкового контролю	Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового модульного контролю за умови набору ним не менше ніж 25 балів за модулі. Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку. Завдання до заліку містять: теоретичні питання, тести та ситуаційну задачу.

Рекомендована література

Основна:

1. Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка. – Харків : Право, 2018. – 512 с.

2. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни "Податкове право" (галузь знань 08 "Право", другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень, спеціальність 081 "Право") / уклад.: М. П. Кучерявенко, Н.А. Маринів, О.О.Дмитрик, П.М.Дуравків та ін. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. – 61 с.

3. Дуравкін П. М. Забезпечення виконання податкового обов'язку : монографія / П. М. Дуравкін. – Харків : Право, 2013. – 192 с.

4. Мінаєва О. М. Процедурне регулювання виконання обов'язку з податкового обліку : монографія / О. М. Мінаєва. – Харків : Право, 2016. – 272 с.

5. Туник Ю. І. Процедури погашення податкового боргу [Текст] : автореферат... канд. юридичних наук, спец.: 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Ю. І. Туник., 2013, Ірпінь : Національний університет ДПС України, науковий керівник Тильчик О.В.

6. Управління органами державної податкової служби України: навчальний посібник для студентів юрид. вузів та факультетів : навчальний посібник / Касьяненко М.М., Яцюк О.В.; за заг.редакцією П.В. Мельника. - Ірпінь.: НУДПСУ, 2010. – 384 с.

7. Тильчик В.В. Права людини у відносинах із фіскальними органами. Права людини в Україні. 2017. Доповідь правозахисних організацій / За ред.: О.М. Павліченка, О.А. Мартиненка / Українська Гельсінська спілка з прав людини. Київ, 2018. 92 с. Міжнародний проект.

8. Ємельянова О. О. Податковий борг: зміст та структура. Право і суспільство. 2016. № 4. С. 149–153 (журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща).

9. Ємельянова О. О. Сутність та призначення механізмів відстрочення та розстрочення грошових зобов’язань або податкового боргу платника податків Науковий вісник Дніпропетровського університету внутрішніх справ. 2016. № 2 (81). С. 127–133.

Допоміжна:

1. Кириченко В.В. Способи забезпечення виконання податкового обов’язку: Дис. … к-та юр. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2005. 202 с.

2. Печуляк В.П. Здійснення державної податкової політики в Україні (організаціно-правові аспекти): Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Київський національний ун- т ім. Тараса Шевченка. К., 2005. 20 с.

3. Позняков С.П. Адміністративно-правове забезпечення погашення податкового боргу в Україні: Монографія. К.: ІТФ ім. М.М. Боголюбова НАН України, 2008. 271 с.

4. Тильчик О. В. Адміністративно-правове забезпечення протидії тінізації економіки: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 378 с.

5. Тильчик О.В. Адміністративно-правове забезпечення протидії тінізації економіки: теорія і практика. дис. … д.ю.н. 12.00.07. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 477 с.

6. Тильчик О.В. Податкова застава та застава майна як спосіб

7. Тильчик О.В., Тильчик В.В. Права платників податків - учасників податкових спорів як невід’ємний елемент їхнього правового статусу.

8. Вісник Запорізького національного університету: Зб. наукових праць: юридичні науки, 2012. Вип.1(ч. 2). С.85-91.

9. Туник Ю.І. Адміністративно-правовий режим процедур погашення податкового боргу платника податків. Право та управління. №1. 2011 р. С. 148-155.

10. Тильчик О.В. Реформування податкової системи України: сучасні виклики та орієнтири : монографія / за заг. ред. П. В. Пашка, Л. Л. Тарангул. Ірпінь : НДЦ ПО НУДПСУ, 2015. 725 с.

11. Тильчик О.В. Особливості державного управління федеративної Республіки Німеччина та Польщі: досвід для України. Порівняльно-аналітичне право 2015. №1. С.223-226.

12. Тильчик О.В. Правове регулювання способів та процедур забезпечення виконання податкового обов’язку: сучасний стан. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2015. №2. С.123-131.

13. Тильчик О.В. Огляд наукових досліджень визначення тіньової економіки. Наука і правоохорона. 2016 №2 С. 65-70.

14. Тильчик О.В. Перспективи та значення наукових досліджень проблем адміністративно-правового забезпечення детінізації економіки 30 серпня 2016 р. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція. «Актуальні питання організації та розвитку наукової, науково-технічної й науково-педагогічної діяльності в Україні».

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Вісник Державної податкової служби України. Офіційно про податки http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100017282-pogashennya-podatkovogo-borguvidpovidi-podatki vtsiv-pid-chas-garyachoyi-liniyi
2. Сайт Верховної Ради України. http://www.rada.gov.ua
3. Податкові зміни. http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi-zmini-2015
4. Податкові консультації. http: //sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi-konsultatsii
5. Державна регуляторна служба України. http://www.dkrp.gov.ua/
6. Національний банк України. http://www.bank.gov.ua/control/uk/index
7. Верховний суд. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/982905/

Міжнародні видання:

1. OECD Tax database. URL: www.oecd. org/ctp/taxdatabase
2. Arbex M. & Turdaliev N. (2011). Optimal monetary and audit policy with imperfect taxation. Journal of Macroeconomics (2), 327-340.
3. A Guide to Careers in Administrative Law. Isabel Salovaara, Summer Fellow Bernard Koteen. Office of Public Interest Advising. Harvard Law School. - 2011. URL: http://hls.harvard.edu/content/uploads/2011/08/adminlawguide.pdf
4. Brian R. Cheffins, Company law: Theory. Structure and operation. (Oxford: Oxford Univ. Press, 1997).
5. Frank H. Easterbrook and Daniel R. Fischel, The Economic Structure of Corporate Law. (Cambridge: Harvard University Press, 1991)
6. Preparing Public Administrations for the European Administrative Space / SIGMA Papers. – Paris, 1998. – No. 23. – 191 p. [Електрон- ний ресурс]. – Режим доступу : www.oecd.org
7. Tylchyk O. Ontology of scientific cognition of shadow economy and economic shading. Baltic Journal of Economic Studies, Vol 4. No 2. 2018. P. 151-159. Статтю включено до науко метричної бази Web of Science.
8. Tylchyk O. Establishing the ratio of concepts of counteraction to legalization (laundering) of illegally-obtained income and counteraction to the shadow economy: the importance for determining performance indicators of the European integration processes. Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 4. 2018. No. 4 (september), p. 341-146. Статтю включено до наукометричної бази Web of Science.
9. Tylchyk O. Determinants of shadowing of the economy: the genesis of economic and legal doctrines. Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 4. 2018. No. 3 (june) 2018. P. 302-309. Статтю включено до науко метричної бази Web of Science.
10.Tylchyk V., Jankovska L., Khromyshin I. National economic security: economic and legal framework for ensuring in the conditions of the European integration. Baltic Journal of Economic Studies, 2018. Vol. 4, No. 1 (January), p. 47-56. Статтю включено до науко метричної бази Web of Science.
11.Tylchyk V, Bortnyk N, Galyna D. The impact of the international labour migration on the development of states under globalization: economic and legal aspects. Baltic Journal of Economic Studies, 2018. Vol. 4, No. 2 (March), p. 47-53. Статтю включено до наукометричної бази Web of Science.
12.Vyacheslav Tylchyk The innovative approach to the crisis situations monitoring of the social and economic origin that endanger the security of Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, Vol 4. No 3. 2018. P. 34-43. Статтю включено до науко метричної бази Web of Science.